

Prijsvorming en diergezondheid in de schapensector

Eind januari organiseerden Boerenbond en Landelijke Gilden een eerste, exclusief webinar voor hun leden-schapenhouders, waarin heel wat actualiteiten in de sector aan bod kwamen. In dit artikel gaan we dieper in op de prijsvorming in de sector en de rol die Europa speelt bij de gezondheid van schapen, onder meer via de beschikbaarheid van diergeneesmiddelen.

Jan Van Bavel

Jonas Hanssens, consultant Schapenhouderij bij Boerenbond, gaf een mooi beeld van de schapenhouderij in Europa en de prijsvorming in België. In Europa is het Verenigd Koninkrijk koploper in het aantal slachtingen van schapen. België is maar een heel kleine speler op Europees niveau. De zelfvoorzieningsgraad in Europa steeg de laatste jaren lichtjes. De productie stabiliseert, maar de invoer van schapenvlees daalt iets. Dit staat in schril contrast met België, waar we met een zelfvoorzieningsgraad van slechts 15% weinig in de pap te brokken hebben. Schotland, Spanje, Griekenland en Frank-

rijk zijn samen goed voor 70% van de Europese productie.

Corona triggert inlandse marktprijzen

“De brexit heeft voorlopig nog geen moeilijkere invoer vanuit Groot-Brittannië tot gevolg, maar vanaf 1 april moeten de Britten wel correcte uitvoercertificaten voor hun schapenvlees voorzien, wat tot vertragen zou kunnen leiden”, aldus Jonas. “De Britten zijn de derde grootste lamsvleesexporteur ter wereld. Ze zetten zo’n 70 à 80% af op de Europese markt en bevoorraden een groot deel van de Lage

Landen. Sinds de uitbraak van de coronacrisis focussen ze hun export iets meer op Zuid-Europa. Ook de Europese invoer vanuit Nieuw-Zeeland en Australië viel door corona en een iets hogere vraag naar lams- en schapenvlees in Azië zo goed als stil.” Al deze zaken zouden aanleiding moeten geven tot signalen voor stijgende inlandse marktprijzen. Figuur 1 toont dat dit deels werd ingelost en de prijzen voor lamsvlees in 2020 lichtjes aantrokken. In week 13 tot 15 (de start van de eerste lockdown) viel een plotse daling op, wat een sterke druk op de prijzen tot gevolg had tot medio 2020. Daarna zwengelden ze aan, om in het najaar te evolueren tot vrij goede prijzen. Als je de belangrijkste Europese marktprijzen van schapenvlees bekijkt (figuur 2), valt meteen op dat België helemaal onderaan bengelt. “Waar we vroeger de gemiddelde Europese prijs min of meer volgden, kunnen we dat de laatste jaren niet meer doen”, licht Jonas toe. “Frankrijk scoort traditioneel hoog – rond of boven 7 euro/kg geslacht karkas – deels door korteketenprijzen en prijzen onder label. In Vlaanderen zijn deze labels (zoals van Pastorale-lamsvlees) niet meegenomen in de figuur. De vzw Vlaamse Schapenhouderij geeft een wekelijkse prijsnotering van rammen, oaien en (paas)lammeren. Deze prijzen geven vaak eerder de onderzijde van de prijsvork in de markt weer. Vooral de Engelse en Nederlandse prijzen hebben een invloed op onze marktprijs, omdat de grootste Belgische slachthuizen daar schapen- en lamsvlees aankopen.”

Diergezondheid en de rol van Europa

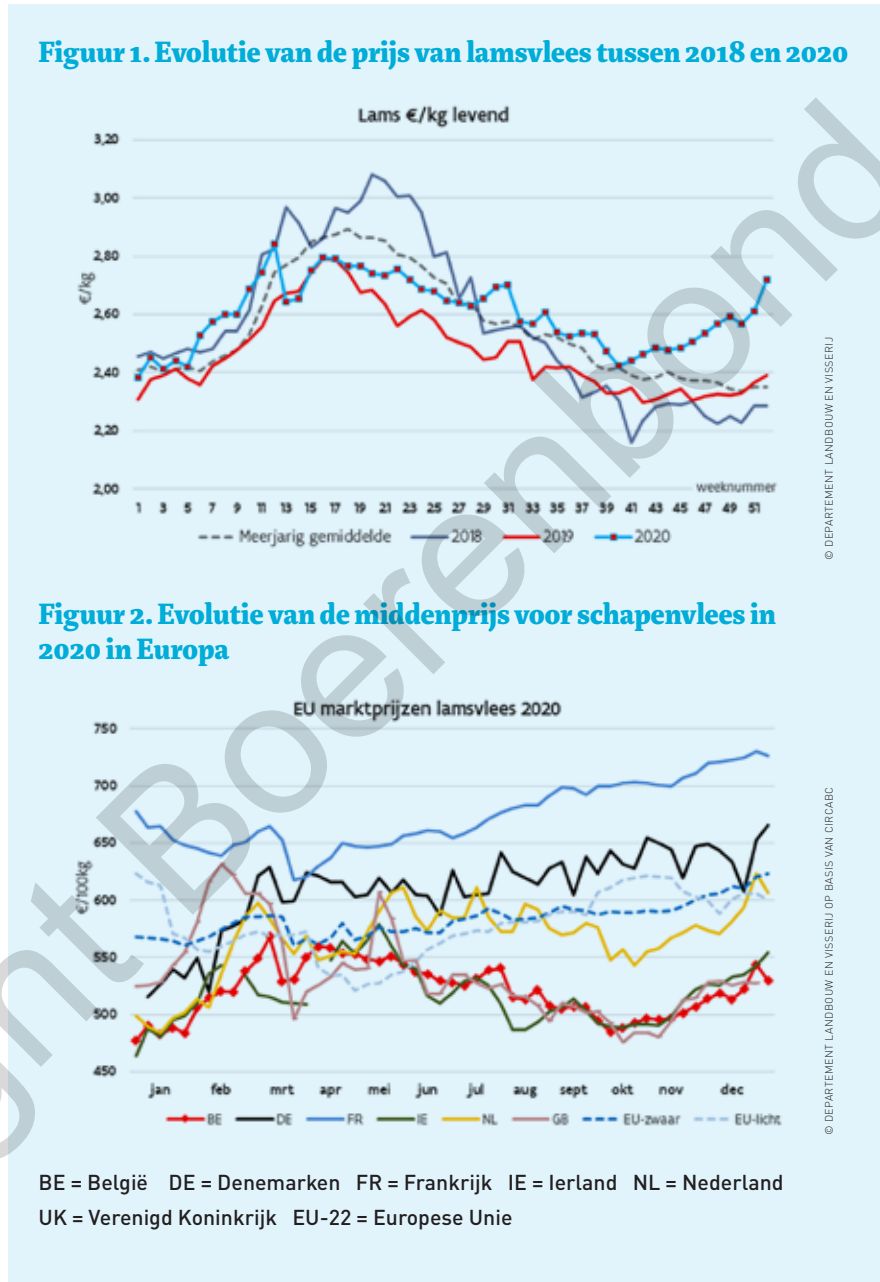
Els Goossens, adviseur Diergeneeskunde bij de Studiedienst van Boerenbond, belichtte de rol die Europa speelt op het vlak van diergezondheid. Sinds 2007 werkt Europa hard aan een geïntegreerd strategisch plan rond diergezondheid, waarbij het focus op preventie. De Europese diergezondheidsverordening die op 21 april van kracht wordt, bepaalt allerlei richtlijnen en het bestrijdingsprogramma rond 63 ziekten bij landdieren en aquacultuur.

Om de traceerbaarheid te verhogen, zullen fokdieren (ouder dan een jaar) meteen worden voorzien van een elektronisch oormerk. Het Europese Voedselagentschap EFSA moet de belangrijkste dierziekten via categorieën (A tot E) in kaart brengen om prioriteiten te kunnen leggen. Zo beschouwt Europa blauwtong als een ‘categorie C’-ziekte. Dat betekent dat de lidstaten optioneel een bestrijdingsprogramma kunnen uitwerken, maar Europa komt niet meer tussen in de vaccinatie. De opvolging van het Schmallenbergvirus, voor Europa geen prioriteit, valt volledig onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten zelf. Els benadrukte daarbij het belang van het insturen van abortussen.

Diergeneesmiddelen

Europa regelt het gebruik van diergeneesmiddelen heel sterk. In België controleren het FAVV en FAGG (Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten) het gebruik bij schapenhouders. Enkel de dierenarts kan diergeneesmiddelen toedienen of achterlaten, na een diagnose. Elk middel krijgt daarbij een toedienings- en verschaffingsdocument. Dat bevat een wachttijd (tussen het toedienen van het middel en het moment dat het schaap of lam naar het slachthuis gaat) én de bewaarcondities die je moet respecteren. Deze documenten moet je in een ‘Register in’ vijf jaar bijhouden. Stockeer de middelen op de juiste temperatuur, gescheiden van de dieren en gebruik ze zo snel mogelijk op. Tegen blauwtong zijn er diverse, weliswaar niet goedkope vaccins beschikbaar. Europa wil de beschikbaarheid van diergeneesmiddelen verhogen, onder meer door bedrijven te ondersteunen bij de ontwikkeling ervan en langere patenten toe te laten. Maar de brexit zal

Met de nieuwe wetgeving moeten fokdieren met een elektronisch oormerk worden gemerkt.

het voor schapenhouders nog moeilijker maken om bepaalde vaccins (zoals tegen toxoplasmose) te verkrijgen, omdat die vroeger redelijk makkelijk werden ingevoerd vanuit het Verenigd Koninkrijk. De Europese diergeneesmiddelenwetgeving werd onlangs in een verordening gegoten, die eind januari 2022 van kracht wordt. Deze wetgeving legt zwaar de focus op antibioticaresistentie. Tegen 2024 wil Europa het antibioticagebruik bij schapen en geiten sowieso registreren. ■

i Je kunt dit webinar (her)bekijken via www.boerenbond.be/webinars. Op www.favv-afscab.be/professionelen/publicaties/thematisch/diergeneesmiddelen/ vind je een mooie brochure die goed weer-geeft hoe een ‘Register uit’ en ‘Register in’ er moet uitzien.